اخبار کوتاه

شورای رقابت قیمت خودرو را گران کرد

شورای رقابت در جلسه امروز خود که ساعتی قبل به پایان رسید با افزایش قیمت کارخانه‌ای خودرو موافقت کرد.

به گزارش پیام آشنا به نقل از صدا و سیما، یک منبع آگاه در شورای رقابت که خواست نامش فاش نشود، گفت: افزایش قیمتی که شورای رقابت مصوب کرده کمتر از ۱۰ درصد برای همه خودروهای ساخت داخل خواهد بود.

وی در پاسخ به این پرسش که در شرایط کاهش نرخ ارز چرا قیمت خودروها افزایش یافته است افزود: فقط نرخ ارز در این موضوع دخیل نیست بلکه نرخ تورم ۶ ماهه دوم سال ۹۹ برای خودروسازان لحاظ شده و بر اساس آن قیمت خودروها افزایش یافته است.

قرار است جزئیات این مصوبه و افزایش قیمت خودروها بر اساس نرخ تورم شش ماهه دوم سال ۹۹ اعلام شود.

مقدار زیادی سیب درختی روی دست باغداران ماند

رئیس هیات مدیره نظام صنفی کشاورزی آذربایجان غربی گفت: بیش از نیاز کشور سیب درختی تولید شده و این سیب‌ها به دلیل فراهم نشدن زیرساخت صادراتی و تنظیم بازار نامرغوب روی دست تولیدکنندگان مانده است.

به گزارش پیام آشنا نقل از ایسنا، استان قدرتی با بیان اینکه استان آذربایجان غربی در تولید سیب درختی در کشور رتبه اول را دارد، اظهار کرد: متاسفانه به دلیل اینکه تنظیم بازار به درستی صورت نگرفته مقدار زیادی سیب درختی روی دست باغداران مانده است.

وی ادامه داد: بیش از مصرف کشور سیب تولید شده و بازارهای داخلی نیز از سیب درختی اشباع شده اند از طرفی زیرساخت‌های لازم برای صادرات سیب به کشورهای همسایه ایجاد نشده است و سیبی که کشاورزان چندین سال زحمت می کشند تا تولید شود و با افزایش هزینه های نهاده های کشاورزی نیز کنار می آید، دست آخر روی دست خودشان می ماند.

قدرتی با بیان اینکه مشکلات بسیاری بر سر راه صادرات است، گفت: یکروز در تضمین برگشت ارز و روز دیگر در سورتینگ و بسته بندی مشکلاتی ایجاد می شود.

وی یاد آور شد: دو سال قبل هم گوجه فرنگی ها روی دست کشاورزان ماند و همچنان در برخی استان ها نیز این مشکل وجود دارد.

رئیس هیات مدیره نظام صنفی کشاورزی آذربایجان غربی در پاسخ به اینکه چرا کشاورزان الگوی کشت را رعایت نمی کنند تا با مازاد محصولات مواجه نشوند؟ گفت: کشاورز دیمی می کارد. الگوی کشت ندارد چه کسی الگوی کشت مناسب و اقتصادی ارائه داده که چرخ زندگی کشاورز هم بچرخد؟ حتی در زمینه مصرف آب هم الگو مصرف داده نشده است.

وی در پایان گفت: آب داریم ولی بهینه مصرف نمی شود. کشاورز بستر لازم برای مصرف بهینه را ندارد.

افزایش شدید تورم ترکیه

نرخ تورم ترکیه به بالاترین سطح دو سال اخیر خود رسید.

به گزارش پیام آشنا به نقل از خبرگزاری دیلی صباح، مرکز آمار ترکیه در گزارشی اعلام کرد که نرخ تورم این کشور در ۱۲ ماه منتهی به آوریل به ۱۷.۱۴ درصد رسیده که این رقم در مقایسه با مدت مشابه ماه قبل ۹.۵ - درصد بیشتر شده است. این نرخ، بالاترین نرخ تورم ثبت شده ترکیه در دو سال اخیر محسوب می شود. در بین بخش‌های مختلف، بالاترین نرخ تورم مربوط به بخش حمل و نقل با ۲۹.۳۱ درصد بوده است و پس از این بخش نیز، لوازم منزل با تورم ۲۲.۲۷ درصدی و مواد غذایی و نوشیدنی با ۱۶.۹۸ درصد قرار دارند. از سوی دیگر کمترین نرخ تورم مربوط به لباس و پوشاک با ۱۱.۰۲ درصد و ارتباطات با ۱۲.۲ درصد بوده است. از ماه اکتبر سال ۲۰۱۸ که نرخ تورم ترکیه با رسیدن به ۲۵ درصد در بالاترین سطح ۱۵ سال اخیر خود قرار گرفت، شیب افزایش قیمت‌ها عمدتا در مسیر کاهشی بوده است و افزایش مجدد قیمت‌ها در ماه فوریه خبر خوبی برای سیاست‌گذار محسوب نخواهد شد؛ به ویژه در زمانی که مقامات دولت و بانک مرکزی حاضر شده‌اند ریسک داخلی بیش از حد را برای اقتصاد به بهای کاهش سرعت نرخ تورم و نرخ بهره بپذیرند.

بورس

رئیس سازمان بورس خبر داد،

تصویب تمامی پیشنهادات سازمان بورس در جلسه سران قوا

رئیس سازمان بورس گفت: در جلسه امروز دوشنبه ستاد عالی هماهنگی اقتصادی سران قوا، همه ۷ پیشنهاد سازمان بورس و اوراق بهادار جهت حمایت از بازار سرمایه با اصلاحات جزیی به تصویب رسید و این مصوبات بعد از تایید مقام معظم رهبری برای اجرا ابلاغ خواهند شد.

به گزارش پیام آشنا به نقل از ایرنا، محمد علی دهقان دهنوی رئیس سازمان بورس و اوراق بهادار با اشاره به نظر مساعد روسای محترم سه قوه درخصوص بسته پیشنهادی سازمان بورس که پیشتر در هیات دولت مصوب شده بود، از تایید نهایی این مصوبات با اصلاحات جزیی خبرداد و گفت: بر اساس مصوبات امروز، مقرر شد ۸۰ درصد از مالیات نقل و انتقال سهام در سال ۱۴۰۰ به صندوق تثبیت بازار سرمایه واریز شود.

وی افزود: در این جلسه با انتشار ۲۰ هزار میلیارد تومان اوراق بدهی توسط صندوق تثبیت بازار سرمایه و صندوق سرمایه‌گذاری مشترک توسعه بازار سرمایه با تضمین دولت جمهوری اسلامی ایران موافقت شد.

سخنگوی سازمان بورس و اوراق بهادار با اشاره به مفاد ماده ۱۶ و ۱۷ قانون رفع موانع تولید تصریح کرد: پیرو مصوبه این جلسه بانک‌ها و موسسات اعتباری برای برنامه های حمایت از بازار سرمایه در چارچوب مصوبه شورای عالی هماهنگی اقتصادی از شمول ماده ۱۶ و ۱۷ قانون رفع موانع تولید خارج خواهند بود.

رئیس سازمان بورس و اوراق بهادار خاطرنشان کرد: در این جلسه به منظور تشویق حمایت از بازار سرمایه مقرر شد شرکت هایی که ازسهام خود یا شرکت های زیر مجموعه‌شان حمایت کنند، مالیات بر درآمد آنها در سال جاری امهال و به سال معوکل شود. همچنین شرکت هایی که سود تقسیم نشده سال ۱۴۰۰ آنها به حساب سرمایه منتقل می‌شود، مشمول مالیات با نرخ صفر خواهند بود.

دهقان دهنوی از اجازه سرمایه گذاری صندوق توسعه ملی در بازار سرمایه براساس مصوبات جلسه سران قوا خبرداد و گفت: بر اساس این مصوبه صندوق توسعه ملی مجاز به سرمایه گذاری در بازارهای پولی و مالی داخلی از جمله بازار سرمایه شد.

رئیس سازمان بورس و اوراق بهادار در خصوص مصوبه مربوط به جبران زیان خریداران واحدهای سرمایه‌گذاری صندوق قابل معامله پالایش یکم تصریح کرد: در این جلسه مقرر شد تا زیان محقق شده آن دسته از خریداران واحدهای سرمایه‌گذاری صندوق قابل معامله پالایش یکم که واحدهای مذکور را از دولت خریداری کرده و تاکنون به فروش نرسانده‌اند، از طریق اعطای سهام جبران شود.

سخنگوی سازمان بورس و اوراق بهادار با ابراز امیدواری از تاثیرات مطلوب اجرای این مصوبات برای سرمایه گذاران در بازار سرمایه خاطر نشان کرد: این مصوبات در صورت تایید مقام معظم رهبری برای اجرا ابلاغ خواهند شد.

وی در ادامه با اشاره به پیشنهادات خوب ارایه شده از سوی سران قوای مقننه و قضائیه گفت: از جمله این موارد پیشنهاد مجلس شورای اسلامی در خصوص حذف قیمت گذاری دستوری از محصولات شرکتهای بورسی بود که مقرر شد تمامی این پیشنهادات در کمیسیون مقدماتی شورای عالی هماهنگی اقتصادی بررسی و سپس در جلسات بعدی سران قوا مطرح شوند بدین ترتیب حمایت سران سه قوه به مصوبات این جلسه بسنده نشده و ادامه خواهد داشت.

معاون وزیر راه و شهرسازی:

امسال ساخت و ساز رونق می گیرد

معاون وزیر راه و شهرسازی گفت: با اقداماتی همچون طرح اقدام ملی، طرح جهش تولید مسکن و همچنین تسهیلات مناسبی که مجلس تعیین کرده، سال پررونقی در حوزه ساخت و ساز خواهیم داشت.

به گزارش پیام آشنا محمود محمودزاده اظهار کرد: دولت برای کنترل بازار مسکن برنامه‌هایی را به طور همزمان در دستور کار دارد یکی از اقدامات، مالیات بر خانه‌های خالی است. اقدام دیگر تکمیل سریعتر مسکن مهر است که تقریبا تمام شده است. سومی ارایه تسهیلات به واحدهای نیمه تمام خواهد بود که چندین بار اعلام کردیم هر کسی واحد نیمه کاره دارد که به لحاظ کمبود نقدینگی نتوانسته تمام کند ما در قالب طرح اقدام ملی به او تسهیلات می‌دهیم تا پروژه خود را به اتمام برساند.

وی افزود: از طرف دیگر در قالب طرح اقدام ملی، پروژه‌های متعددی به تعداد بیش از ۵۳۰ هزار واحد در حال اجرا است.

محمودزاده خاطرنشان کرد: امسال همچنین مجلس در قانون بودجه اعتبار خوبی برای تسهیلات مسکن تعیین کرده که با همراهی نظام بانکی سال پررونقی در حوزه تولید مسکن خواهد بود. قانون جهش تولید مسکن نیز که مصوب مجلس است و الان در شورای نگهبان قرار دارد ریل گذاری لازم را ایجاد می کند تا بتوان تولید مسکن را افزایش داد و در حد نیاز سالیانه احداث کرد.

معاون مسکن و ساختمان وزیر راه و شهرسازی گفت: به طور کلی اقدامات کوتاه مدت، میان مدت و بلندمدت را در وزارتخانه دنبال می‌کنیم. کوتاه مدت، مالیات خانه‌های خالی است. میان‌مدت طرح اقدام ملی و بلندمدت برنامه‌ریزی برای تولید و عرضه مسکن در پنج سال آینده است. در این خصوص به همه استانها اعلام شده تا زمین مناسب برای پنج سال آینده را به منظور ساخت و ساز تامین کنند تا دولتها در آینده مجبور نباشند از صفر شروع کنند.

وی همچنین درباره آمار خانه‌های خالی گفت: تا زمانی که آمار جدیدی از تعداد خانه‌های خالی نداشته باشیم تعداد ۲.۶ میلیون واحد مسکونی خالی بر اساس سرشماری سال ۱۳۹۵ ملاک خواهد بود. البته امسال آمار جدید ارایه می‌شود. به گفته محمودزاده، کسانی هستند که تعداد زیادی واحد مسکونی دارند و به عنوان سرمایه نگهداری می کنند. اشکالی هم ندارد فقط اصرار دولت بر این است که خالی نباشد. برای حل مساله مسکن باید همه برنامه‌ها همزمان فعال شود نه اینکه صرفا با تولید بخواهیم مساله را حل کنیم؛ زیرا در خوش‌بینانه‌ترین حالت تا دو سال زمان می‌برد تا محصول وارد بازار مسکن شود. در این مقطع باید بازار را مدیریت کنید.

مدیر کل امور مالیاتی البرز خبر داد:

اجرای قانون پایانه های فروشگاهی و سامانه مودیان از ابتدای خرداد

مدیرکل امور مالیاتی استان البرز گفت: صاحبان حرف و مشاغل پزشکی طبق قانون بودجه سال ۹۸ مکلف به استفاده از سامانه فروشگاهی شدند که حدود ۳۰ رشته شغلی که شامل ۵۰ شغل بود هم در سال ۹۸ به آن اضافه شد و از ابتدای سال ۱۴۰۰ تمامی مودیان مالیاتی ملزم به استفاده از این سامانه هستند.

به گزارش پیام آشنا، محمدرضا محمدی در نشست خبری که با حضور جمعی از خبرنگاران برگزار شد، گفت: امید دولم مودیان با استفاده از این سامانه فروش اداره کل امور مالیاتی را در شفاف سازی درآمدهای یاری کنند. مسلما انجام این مهم گامی در راستای جلوگیری از فرار مالیاتی خواهد بود و مودیان انتظار داریم که اظهارنامه خود را بر اساس واقعیت و اتفاق سال مالی خود تکمیل و تسلیم اداره مالیات نمایند.

محمدرضا محمدی در ادامه ضمن تشریح درآمدهای مالیاتی استان البرز گفت: درآمدهای مالیاتی استان البرز خوشبختانه از مقداری که در قانون بودجه پیش بینی شده بود فراتر رفته و افزایش داشته است.

وی در همین خصوص گفت: ازسهم مالیات ازدرآمدعمومی درپودجه استان درحدود ۳ هزار و ۶۰۰ میلیارد تومان وصول شده است که این مقدار به جز عوارضی است که به حساب شهرداری ها واریز می شود.

محمد رضا محمدی در ادامه تشریح کرد: به شهرداریها و دهیاریها از محل ارزش افزوده ۵۱۳ میلیارد تومان درسال ۹۹ پرداخت شده است ۱۶ درصدنسبت به سال ۹۸ این مقدارافزایش پیداکرده است، به نحوی که درسال گذشته ۴۴۳ میلیارد تومن بوده است و از مبلغ ۵۱۳ میلیارد تومان پرداخت شده رقم ۳۶۴ میلیارد تومان به شهرداریها و ۱۴۸ میلیارد تومان به دهیاریها اختصاص یافته است.

وی در بخش دیگری از سخنان خود به تشریح نحوه توزیع و پرداخت عوارض به شهرداری ها و دهیاریها پرداخت و در این خصوص گفت: این عوارض بر اساس نفوس و جمعیت به هر شهر تعلق می گیرد و به هر شهری که جمعیت بیشتری داشته باشد عوارض بیشتری تعلق می گیرد و در برنامه پنجم توسعه عوارض هر شهر مختص به همان شهر خواهد بود و در برنامه ششم توسعه که در سال ۹۶ اجرایی شد به نسبت ۷۰ به ۳۰ به شهرداری‌ها و دهیاری‌ها تعلق می گیرد.

وی با اعلام اینکه در سال گذشته برای شهرداری کرج ۱۹۷ میلیارد تومان، برای شهرداری فردیس ۵۷ میلیارد تومان، شهرداری نظرآباد و محمد شهر بیش از ۱۷ میلیارد تومان، مشکین‌دشت بیش از ۹ میلیارد تومان، شهرداری هشتگرد بیش از ۸ میلیارد تومان و اشتهارد بیش از ۴ میلیارد تومان عوارض پرداخت شده است.

این مسئول با اشاره به اینکه شهرداری ها برای فرهنگ سازی پرداخت عوارض توسط شهروندان می توانند با تشکر و قدردانی از مردم برای پرداخت عوارض با نصب تابلو و بنرهایی در سطح شهر مردم را از اقدامات خود که با پرداخت عوارض شهر صورت گرفته آگاه کنند. گفت: شهرداری ها می توانند محلی را با نام عوارض ارزش افزوده نامگذاری کرده و مردم را تشویق کنند که آنها هم سهمی در عمران و آبادانی شهرشان دارند و نمود پرداخت عوارض را در سطح شهر مشاهده کنند و این حق قانونی یک شهروند است.

محمدرضا محمدی در ادامه ضمن تشریح درآمدهای مالیاتی استان البرز گفت: درآمدهای مالیاتی استان البرز خوشبختانه از مقداری که در قانون بودجه پیش بینی شده بود فراتر رفته و افزایش داشته است.

محمدرضا محمدی درخصوص جرایم مالیاتی تصریح کرد: بخشودگی جرایم موضوع دستورالعمل صادره برای هردوره یاسال درهرمنبع حسب مورد به ترتیب پرداخت مانده بدهی طبق برگ قطعی ابلاغ شده تاپایان خردادماه ۱۳۹۹ حداکثر تاتاریخ ۳۱/۰۱/۱۴۰۰ برای کلیه فعالان اقتصادی تا ۷۲٪ پرداخت مانده بدهی طبق برگ قطعی ابلاغ شده ازتاریخ ۱/۰۴/۱۳۹۹ حداکثر ظرف مدت یک ماه پس ازابلاغ برگ قطعی تا ۱۰۰٪ خواهدبود. این زمان تعیین شده فرصت بسیار خوبی است تا مودیان بدهی مالیاتی خود را با بهره مندی از بخشودگی پرداخت کنند.

ربیعی خبر داد:

راه‌اندازی سامانه الکترونیک کارگروه تسهیل و رفع موانع تولید

رئیس سازمان صنعت، معدن و تجارت استان البرز از راه اندازی سامانه الکترونیک کارگروه تسهیل و رفع موانع تولید خبر داد.

به گزارش پیام آشنا، رامین ربیعی گفت: امسال برای کارگروه تسهیل و رفع موانع تولید برنامه ریزی ویژه ای انجام و روند کار به صورت الکترونیک طراحی شده است.

وی تصریح کرد: هر واحد صنعتی که دارای مشکل است ابتدا مشکل خود را در سایت کارگروه به نشانی https://tashil.ifi.tsm. ir ثبت نماید. مشکل مذکور به سرعت برای دستگاه ذیربط ارسال شده و باید با قید فوریت به این درخواست پاسخ دهد. در صورتی که دستگاه متولی نتواند خود راساً اقدام به حل مشکل نماید مساله به کارگروه تسهیل ارجاع شده و کارگروه برای رفع آن با توجه با اختیارات ویژه ای که دارد اقدام خواهد کرد.

«ربیعی» درباره حُسن شیوه الکترونیک گفت: با این روند در بسیاری از موارد در وقت صنعتگر صرفه جویی شده و سریعتر به نتیجه خواهند رسید چرا که در حوزه تولید دستگاههای دولتی موظف به همکاری ویژه هستند.

دبیر کارگروه تسهیل استان البرز تشریح کرد: به فضل خدا استان البرز توانسته است ۳ سال پیاپی در پرداخت تسهیلات به حوزه تولید، رتبه نخست کشوری را به خود اختصاص دهد که این امر باعث پویایی واحدهای صنعتی شده است.

ربیعی با اشاره آمار به صادرات در استان گفت: آمارها نشان می دهند که صادرات استان در سال گذشته ۴۰۰ پروانه بهره برداری با ۲۰۷ هزار شغل صادر شده است. البته آمارها بیانگر آن است که تابشکال صنعتی استان نیز در وضعیت مطلوبی قرار دارد.

مدیر کل دفتر صنایع برق و فلزی وزارت صنعت خبر داد:

خیز تولید کنندگان داخلی لوازم خانگی برای حضور در بازارهای جهانی

مدیرکل دفتر صنایع برق و فلزی و لوازم‌خانگی وزارت صنعت، معدن و تجارت با اشاره به برنامه‌ریزی برای رشد تولید لوازم‌خانگی در سال ۱۴۰۰ و عبور از رکود سال گذشته، از خیز شرکت‌های داخلی برای حضور در بازارهای خارجی خبر داد.

به گزارش پیام آشنا به نقل از ایرنا، کیوان گردان افزود: در حالی که سال گذشته برای تولید ۱۲ میلیون دستگاه لوازم‌خانگی در کشور برنامه‌ریزی شده بود اما این آمار از مرز ۱۴ میلیون دستگاه گذشت و نسبت به سال ۹۸ با رشد ۷۱ درصدی ثبت شده که رکوردی در این صنعت بود.

وی بیان داشت: برای سال ۱۴۰۰ نیز افزایش تولید در مقایسه با سال ۹۹ و همچنین صادرات محصولات لوازم‌خانگی برنامه‌ریزی شده، اما هنوز اعداد و ارقام آن نهایی نشده است.

به گزارش ایرنا، بررسی‌ها حاکی است وزارت صنعت بر مبنای توان شرکت‌ها و کارخانجات داخلی، برای سال ۱۴۰۰ تولید یک میلیون و ۲۰۰ هزار دستگاه انواع تلویزیون (تولید یک میلیون و ۱۰۰ هزار دستگاه در ۱۱ ماهه ۹۹)، یک میلیون و ۹۰۰ هزار دستگاه یخچال و فریزر (همین میزان تولید تا پایان بهمن ماه پارسال)، یک میلیون و ۵۰ هزار دستگاه کولر آبی (یک میلیون و ۱۷ هزار و ۶۰۰ دستگاه در ۱۱ ماهه ۹۹) و یک میلیون و ۸۰ هزار دستگاه ماشین لباسشویی (یک میلیون و ۱۱۹ هزار و ۳۰۰ دستگاه در سال ۹۹) را برنامه‌ریزی کرده است.

گردان یادآور شد: در سال‌های گذشته یکی از نقیصه‌های بزرگ این بخش، ناتوانی در پوشش همه نیازهای جامعه با تولیدات داخلی بود، اما امروز علاوه بر تامین نیاز کشور، به دنبال بازارهای صادراتی هستیم.

وی ادامه‌داد: تا حدود پنج سال پیش بخش زیادی از نیازها با واردات کالاهای تمام شده خارجی تامین می‌شد، اما امروز جای خود را به تولیدات داخلی داده است و یکی از توفیق‌های بزرگ به دست آمده در سال‌های اخیر است.

مدیرکل دفتر صنایع برق و فلزی و لوازم‌خانگی وزارت صنعت خاطرنشان کرد: اشتغال‌زایی، توسعه سرمایه‌گذاری‌ها و ایجاد و گسترش شرکت‌های قطعه‌ساز به تبع افزایش تولید که هر چه عمق ساخت داخل بیشتر شود تعداد این شرکت‌ها نیز افزایش خواهد یافت، در راستای توسعه صنعتی کشور است.

وی تاکید کرد: با این اقدام‌ها و تلاش‌ها، درآمد سرانه ملی افزایش خواهد یافت و می‌توان کالاهای با کیفیت بهتر و با قیمت‌های رقابتی‌تر به مشتریان و عموم جامعه عرضه کرد.

گردان درباره قیمت انواع محصولات لوازم‌خانگی نیز گفت: رایانه‌ای شرکت‌های مختلف برای ایجاد رقابت سالم درون‌بنگاهی با هدف کاهش قیمت‌ها و جذب مشتریان، یکی از برنامه‌های اصلی وزارت صنعت است.

وی گفت: اکنون و با تلاش‌های وزارت صنعت، ورود به مدار تولید مجموعه‌های زیادی برنامه‌ریزی شده تا تولید از کانال شرکت‌های مختلف و نه فقط یک یا چند شرکت به صورت انحصاری، حاصل شود.

مدیرکل دفتر صنایع برق و فلزی و لوازم‌خانگی وزارت صنعت اذعان‌داد: بخشی از افزایش قیمت لوازم‌خانگی نیز مربوط به افزایش نرخ ارز است که بر مواد اولیه مختلف از جمله مواد و محصولات پرتوشیمی، فولاد، صنایع فلزی و غیره اثرگذار است.

وی خاطرنشان کرد: امسال فضا در صنعت لوازم‌خانگی به سمت و سوی قیمت‌های رقابتی‌تر و حمایت از مصرف‌کنندگان است و وزارت صنعت نیز در این زمینه برنامه‌هایی طراحی کرده است.

گردان ابراز امیدواری کرد: با افزایش تیراژ تولید و رقابتی که در نهایت بین بنگاه‌ها شکل می‌گیرد، رضایت مشتریان در حوزه لوازم خانگی در سال جاری جلب شود.

یادداشت

ساختار صنعتی کشور مناسب اشتغال‌زایی نیست

بعرغم روند رو به رشد ارزش‌افزوده بخش صنعت و معدن، نرخ بیکاری که اشتغال می‌رود، رابطه معکوسی با شدت رشد بخش صنعت و معدن داشته باشد، کاهش نیافت و روند لندک اشتغال صنعتی، تائیر قابل توجهی در مهار نرخ بیکاری نداشته است.

«فالون اوکان» به عنوان یکی از قوانین رایج در تحلیل رابطه رشد اقتصادی و نرخ بیکاری در ادبیات علوم اقتصادی از اعتبار خاصی برخوردار است. طبق این قانون در آمریکا به ازای هر ۵۲ درصد رشد اقتصادی، مستمر طی یک سال، نرخ بیکاری به میزان یک درصد کاهش می‌یابد؛ به این ترتیب بین رشد اقتصادی و نرخ بیکاری رابطه معکوس وجود دارد.

یعنی با افزایش رشد اقتصادی، هم نیاز به نیروی کار و هم میزان استخدام متقاضیان کار افزایش می‌یابد. در مقابل رشد ناپایدار اقتصادی، بنگاه‌ها را مجبور می‌کند تا کمبود نیروی کار خود را از طریق افزایش ساعت‌های کار کارکنان موجود، جبران کنند. چون تعدیل نیروی کار در چارچوب قوانین و مقررات حمایت از کارکنان به‌آسانی امکان‌پذیر نیست و تعهداتی را برای بنگاه‌ها ایجاد می‌کند.

در کشور ما طبق گزارش‌های مرکز آمار ایران، به‌رغم روند رو به رشد ارزش افزوده بخش صنعت و معدن، نرخ بیکاری که اشتغال می‌رود، رابطه معکوسی با رشد بخش صنعت و معدن داشته باشد، کاهش نیافت و روند لندک اشتغال صنعتی، تائیر قابل توجهی در مهار نرخ بیکاری نداشته است. کاهش نرخ بیکاری مستلزم افزایش سطح اشتغال در تمام بخش‌های اقتصادی امم از خدمات، کشاورزی، صنایع و معادن است.

با این وجود، آمار اشتغال در کارگاه‌های صنعتی نشان می‌دهد که ایجاد شغل در کارگاه‌های صنعتی در مجموع این دوره تنها ۲۱۲ هزار نفر بوده که به هیچ‌وجه با نیازهای بازار کار کشور تناسب ندارد. طبق تحلیل الگوی اشتغال مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی در بخش صنعت ایران، تعداد واحدهای فعال صنعتی (۱۰ نفر کارکن و بیشتر) از میانه دهه ۸۰ به شدت تنزل یافت و طی ۱۳۸۶ تا ۱۳۹۳ تعداد این واحدها به بیش از ۳ هزار واحد کاهش پیدا کرد. اما تعداد شاغلان در مجموع دارای روند یکنواخت ثابت یا افزایشی بوده است.

عمده اشتغال ایجاد شده در بخش صنعت در سال‌های ۱۳۹۴ و ۱۳۹۵ اغلب به صنایع خرد کمتر از ۱۲ نفر یا ۵ نفر کارکن اختصاص داشته که این امر یا چگونگی جذب جویان دانش‌آموخته دارای تحصیلات کارشناسی و بالاتر به استمرای فعالیت‌های دانش‌بنیان چندان سازگار به نظر نمی‌رسد. ترکیب اشتغال بخش صنعت، بیشتر معطوف به کارگران ساده و کارگران ماهر غیردانشگاهی است. سهم این گروه‌ها در اشتغال بخش صنعت بیش از ۷۰ درصد است. در سال‌های اخیر نیز این رقم افزایش یافت و متاسفانه سهم جویان فارغ‌التحصیل دانشگاهی در اشتغال بخش صنعت نه تنها افزایش نیافت، بلکه روند نزولی داشته است.

یکی از ویژگی‌های بازار کار ما که باید به صورت جدی مورد توجه قرار گیرد، بالابودن نرخ بیکاری فارغ‌التحصیلان دانشگاهی است که با افزایش ظرفیت‌های اشتغال در بخش صنعت و معدن، تاحد زیادی می‌توان آن را کنترل کرد. طبق گزارش مرکز آمار ایران و سرشماری عمومی نفوس و مسکن، نرخ بیکاری دانش‌آموختگان دانشگاهی در سال ۱۳۶۵ تنها ۳.۳ درصد بوده که رقم بسیار ناچیزی است.

نرخ رشد وقتی می‌تواند اشتغال‌زایی کند که پایدار و مستمر باشد. در چنین شرایطی است که بنگاه‌ها می‌توانند براساس چشم‌اندازها، باثبات رشد اقتصادی برنامه‌ریزی و نیروی کار بیشتری استخدام کنند. بنگاه‌های صنعتی در شرایط اقتصاد تورمونال و ناپایدار، حتی اگر نرخ رشد اقتصادی بالایی را نیز تجربه کنند برای افزایش تولید، تمایلی به جذب نیروی کار جدید ندارند و تنها ساعات کار کارگران را افزایش می‌دهند یا حتی از نیروی کار قرارداد موقت استفاده می‌کنند. روشی که اکنون در بازار کار بسیار شایع است.

بررسی شرایب تغییرات رشد اقتصادی بخش صنعت که معیاری برای سنجش میزان بی‌ثباتی در رشد اقتصادی است، نشان می‌دهد که طی این تغییرات و نوسانات، رشد اقتصادی صنعتی افزایش یافته است. به عبارت دیگر بعد از برنامه سوم توسعه، علاوه بر اینکه با کاهش متوسط رشد صنعتی مواجه بودیم، نوسان رشد صنعتی نیز افزایش یافت که این خود مانعی برای اشتغال‌زایی صنعتی محسوب می‌شود.

ساختار عقیم بخش صنعت و معدن نیز یکی دیگر از موانع اشتغال‌زایی بخش صنعت و معدن است. این بخش طی سال‌های اخیر با تحولات ساختاری خاصی روبه‌رو بوده است. متاسفانه تحت تاثیر شرایط خاص کنونی، این ساختار نامناسب‌تر و ظرفیت اشتغال‌زایی بنگاه‌های بزرگ صنعتی محدودتر شده است. صنایع بزرگ سرمایه‌بری بسیار بیشتری دارند لذا تقویت و حمایت از بنگاه‌های کوچک و متوسط می‌تواند راهبرد صنعتی کم‌هزینه‌تری برای رونق اشتغال باشد؛ چون این بنگاه‌ها برای ایجاد شغل به منابع مالی کمتری نیازمندند.

علاوه بر این به دلیل تمرکز ساختار صنعتی کشور بر صنایعی که بطور نسبی اشتغال‌زایی کمتری دارند، قابلیت تولید شغل پایین آمده است. بعطوری که بالاترین سهم فعالیت‌های صنعتی ماحلی دوره زمانی ۱۳۳۲ تا ۱۳۳۳ بعطور متوسط بیشتر به صنایع تولید مواد و محصولات شیمیایی، تولید فلزات اساسی و تولید وسایل نقلیه موتوری اختصاص داشته است. در مقابل صنایعی مانند نساجی و پوشاک که توان اشتغال‌زایی بالاتری به ازای هر واحد سرمایه‌گذاری دارند از سهم اشتغال صنعتی کمتری برخوردارند. صنعت پوشاک دارای بیش از ۲ میلیون ظرفیت اشتغال است اما اکنون فقط ۹۵۰ هزار نفر در این صنعت مشغول به کارند. از منظر کارشناسان اقتصادی، صنایع مختلف در دوران تحریم به طور یکسان با رکود مواجه نمی‌شوند، بلکه برخی صنایع مانند صنایع پایین‌دستی، پتروشیمی، مبلمان و پوشاک فرصت رونق می‌یابند؛ به شرطی که بیشتر مورد حمایت سیاست‌گذاران و متولیان فضای کسب و کار باشند.

بررسی سهم اشتغال صنایع به تفکیک زیرشاخه‌های اقتصادی نسبت به کل اشتغال صنایع کل خانه‌های نشان می‌دهد که صنایع غذایی و آشامیدنی بیشترین سهم اشتغال را در میان صنایع کل خانه‌های به خود اختصاص داده است. همچنین صنایع تولید محصولات کانی غیرفلزی، تولید وسایل نقلیه موتوری تریلر و نیم‌تریلر، صنایع تولید مواد و محصولات پتروشیمی، بیشترین سهم اشتغال را در بین صنایع کل خانه‌های به تفکیک زیرشاخه‌های اقتصادی دارند.

صنایعی مانند بافت، تولید چوب و محصولات وابسته، تولید ماشین‌آلات اداری، صنایع نساجی و چاپ، تولید پوشاک و تولیدات دباغی و چرم، سهم پایینی در اشتغال صنایع کل خانه‌های دارند.

متاسفانه صنعت پوشاک که از صنایع با اشتغال‌زایی بالا است، اکنون سهم پایینی در اشتغال دارد و در سال‌های گذشته نیز به‌دلیل قاچاق گسترده و ضعف سیاست‌های دولتی، خلأ سیاست‌های توسعه، بازار کار و عدم توجه به بازارهای فروش، برای تولید، اشتغال ظرفیت چندانی ندارد.

در شرایط دشوار امروز که همه گیری ویروس کرونا تمام شاخص‌های اقتصادی به ویژه تولید و اشتغال را با چالش‌های عمیق و افت ۱۵.۵ میلیونی مواجه کرده، رونق و پایداری صنایع مولد اشتغال، کام اساسی برای کاهش بیکاری و مهار تبعات اجتماعی و اقتصادی آن است.

برآورد شده کرونا، تحریم و تنش‌های سیاسی-اقتصادی حاکم بر کسب و کار تا نیمه سال ۹۹ نرخ مشارکت اقتصادی را تا بیش از ۳ درصد کاهش داده و تعداد کل نیروی شاغل در بازار کار کشور را به نزدیک ۲۶ میلیون نفر تنزل داده است. هرچند طبق گزارش مرکز آمار ایران، این ارقام با آنچه در واقعیت بازار کار رخ داده، فاصله زیادی دارد.

مجلس شورای اسلامی نیز از احتمال بیکاری ۲۸۷ تا ۶۰۴ میلیون نفر در نتیجه بحران کرونا تا پایان اردیبهشت ۹۹ گزارش کرده بود.

کارشناسان، علت اصلی این بحران را همطلوز که در گزارش مرکز آمار ایران آمده رکود اشتغال در بخش صنعت قلمداد می‌کنند. بخشی که به‌رغم شیوع کرونا، تحریم و سایر ریسک‌های تحمیلی اقتصادی، حدود ۴۳ هزار فرصت شغلی را از دست داد. هم چنین بخش کشاورزی حدود ۴۴۷ هزار و بخش خدمات ۸۱۸ هزار شغل را در این مدت از دست داده است.

طبق آمارهای صندوق بین‌المللی پول، رشد اقتصادی ایران در نیمه نخست سال پیش نزدیک ۵ درصد افت را تجربه کرده است. گزارش اکتبر ۲۰۲۰ صندوق بین‌المللی پول نشان می‌دهد که کل حجم اقتصاد ایران براساس قیمت‌های ثابت حدود ۵۸۳ هزار میلیارد تومان بوده است. شرایطی که درکنار نرخ تورم بیش از ۴۰ درصدی و نرخ بیکاری حدود ۱۳ درصدی، خبر از تداوم و تعمیق مشکلات پیش روی اقتصاد ایران دارد.

گزارش تازه صندوق بین‌المللی پول به شاخص‌های صنعتی ایران اشاره چندانی نداشته، اما با توجه به پیش‌بینی رشد اقتصادی ۳ درصدی برای سال ۱۴۰۰ - افزایش رشد اشتغال مردان و نیز نشانه‌های بازگشت رشد اقتصادی در برخی صنایع کشور به عنوان موتور رشد و توسعه اقتصادی کشور، می‌توان چشم‌انداز بیشتر و را تاحدودی مثبت ارزیابی کرد.

امیرحسام اسحاقی
استاد دانشگاه
Alborz.payam@gmail.com